

Tanečný kongres – TANEC.SK

Simona Hybenová,
Anna Kotyková

Tanečný kongres – TANEC.SK, sa už po desiatykrát uskutočnil 14. a 15.11. 2024 pod záštitou Centra výskumu HTF a Katedry tanečnej tvorby. Téma Desaťročie rozvoja tanečného umenia a vízie do budúcnosti odpovedala desiatemu ročníku kongresu. Príspevky zhrnuli desaťročia významných umeleckých inštitúcií Slovenska a Česka, priniesli nové poznatky z histórie či vízie do budúcnosti.

Kongres otvorila prof. Mgr. art. Irina Čierniková, ArtD., dekan HTF VŠMU, a Mgr. Eva Gajdošová, dramaturgička Baletu SND. Po príhovoroch sa slova znova ujala prof. Mgr. art. Irina Čierniková, ArtD., s príspevkom s názvom Desať rokov rozvoja Hudobnej a tanečnej fakulty a študijného programu Tanečné umenie, kde predstavila hudobnú a tanečnú fakultu a zhrnula jej doterajšie úspechy. Ďalší príspevok patril prof. Mgr. Dorote Gremlicovej, Ph.D., ktorý bol reflexiou na všetky doterajšie kongresy. Účastníkom predstavila témy každého doterajšieho kongresu a jej podnety, ktoré postrehla pri ich analýze. Posledný príspevok v prvom bloku sa zaoberal Baletom SND v období 2014–2024 v podaní Mgr. art. Kristiána Kohúta. Príspevok priblížil fungovanie Baletu v tomto období a taktiež aj jeho aktivity, premiéry predstavení a vízie do budúcnosti.

Druhý blok sa zameriaval na vývoj a perspektívu umeleckých telies a súborov na Slovensku. Prvý príspevok predniesol Šimon Stariňák, Dis. art., ktorý predstavil obdobie Baletu divadla Košice v rokoch 2014–2024. Ďalšie dva príspevky sa týkali ľudových umeleckých telies, a to SLUK-u a Lúčnice. Prvý príspevok z dvojice pripravili prof. Mgr. Juraj Hamar, PhD., a doc. Mgr. art. Stanislav Marišler, ArtD. zo

SLUK-u. V príspevku popísali vývoj a vízie SLUK-u v už opakovanej dekáde a priblížili účastníkom konferencie tréning a prípravu samotných tanečníkov. V druhom príspevku Ing. Mgr. art. Pavol Pilař, ArtD., a Mgr. Ivana Kleiblová, ArtD., predstavili vývoj, perspektívy a aktivity súboru Lúčnica v rokoch 2014–2024.

Po krátkej prestávke nasledoval posledný blok prvého dňa, ktorý otvoril Mgr. art. Igor Holováč, ktorý momentálne pôsobí ako odborný asistent na HTF VŠMU. Jeho príspevok sa mierne odkláňa od predošlých príspevkov a upriamuje svoju pozornosť na úpravu študijných plánov pre špecializáciu choreografia a choreografia baletu. Vo svojom príspevku vyzdvihol dôležitosť predmetov, ako vybrané kapitoly z dejín hudby a taktiež znalosť základov svetelného dizajnu, a podotkol dôležitosť znalostí v dejinách tanca a baletu. Ďalší príspevok priamo nadviazal na tému tohtoročného kongresu, v ktorom MgA. Marek Godovič, PhD., a Bc. Monika Čertezni prezentovali aktivity, ktoré Divadelný ústav vykonáva pre tanečné umenie a to v rokoch 2014–2024. Okrem aktivít, na ktorých sa v týchto rokoch podieľali, MgA. Marek Godovič, PhD., uviedol aj stav dokumentácie tanečného umenia v Divadelnom ústave. Tretí príspevok patril Mgr. Miklósovi Vojtekovi, PhD., ktorý porozprával o prvej slovenskej knihe o baletе od autorky Evy Jaczovej. Predstavil nám pozadie vzniku tejto knihy, ale aj obsah tejto metodickéj príručky.

Prvý deň zakončila trojica Mgr. art. Lucia Holinová, Mgr. art. Eva Gajdošová a MgA., Marek Godovič, PhD., ktorá vo svojom príspevku uviedla 10 rokov

časopisu TANEC. V príspevku popísali, ako časopis vzniká, čo je jeho obsahom a akým nástrahám čelil v rokoch 2014–2024.

V duchu rekapitulácie a načrtnutých vízií do budúcnosti pokračoval kongres aj v druhý deň svojho konania.

Prvý príspevok tohto dňa prezentovala Mgr. art. Lubica Orovnická, ArtD., tajomníčka Katedry tanečnej tvorby VŠMU, ktorá na svojej domácej pôde počas príspevku zmapovala dianie na spomínanej katedre a zrekapitulovala jej vývoj za posledných desať rokov. Vo svojom príspevku účastníkom kongresu priblížila najdôležitejšie míľniky Katedry tanečnej tvorby, primárne v oblasti akreditácie nových odborov: Tanečné divadlo a performancia, Tanečná teória a taktiež akreditáciu externého štúdia. Nevynechala ani zmienku o skvalitňovaní už existujúcich odborov. Taktiež vyzdvihla spolupráce, ktoré VŠMU vytvorila alebo rozvíjala v posledných desiatich rokoch, ako je napríklad spolupráca so Slovenským národným divadlom, spolupráca so stredoeurópskymi univerzitami v rámci festivalu SHARE, zastrešovanie festivalu Bratislava v pohybe a mnoho ďalších. Ďalej v príspevku informovala o personálnych zmenách na Katedre tanečnej tvorby a v jej vedení. Priblížila prácu, o ktorú sa zaslúžili prof. Mgr. art. Irina Čierniková, ArtD., a Mgr. Miroslava Kovářová v ich pôsobení na poste vedúcej Katedry tanečnej tvorby. Vyzdvihla ich zásluhy a načrtla vízie do ďalších rokov od aktuálnej vedúcej katedry Mgr. Ivany Kleibovej, ArtD. Jej výstup plynulo nadväzoval na príspevok z prvého dňa, v ktorom prof. Mgr. art. Irina Čierniková zmapovala poslednú desaťročnicu

v rámci celej Hudobnej a tanečnej fakulty VŠMU.

Ďalší príspevok od prof. Mgr. Marty Polákovéj, ArtD., poslucháčom kongresu ešte konkrétnejšie objasnil vývoj a víziu už spomínaného odboru Tanečné divadlo a performancie. Vedúca tohto odboru, spomínaná prof. Mgr. Marta Poláková, ArtD., doplnila svoj výstup o audiovizuálnu ukážku, ktorá obsahovala štatistiku venovanú dosiahnutým číslam v rámci tohto odboru a video ukážkam z prác vytvorených buď v spolupráci s hostujúcimi choreografmi, alebo so študentmi tohto študijného programu. Na záver príspevku si prof. Mgr. Marta Poláková, ArtD., pozvala jedného z dvoch prvých absolventom tohto odboru, Matúša Szegha, ktorý vo svojom príhovore vykreslil vnímanie pozitív a nedostatkov doterajšieho vývoja odboru Tanečného divadla a performancie. Takisto vyzdvihol potrebu prepojenia umeleckej praxi súčasného tanca na Slovensku so študijným programom.

Pokračoval príspevok od doc. Mgr. Jiřího Lössla z partnerskej inštitúcie AMU, v ktorom sa venoval tematike: Taneční výchova v českém prostředí. Zdôrazňoval v ňom, že nejde o experiment, ale o samostatný odbor s dlhoročnou tradíciou, ktorá je v českom národe silne vžitá. Aby doc. Mgr. Jiří Lössl poslucháčom kongresu tematiku priblížil, načrtol začiatky tohto odboru a rozdiel tanečnej výchovy pri základnom a základnom umeleckom vzdelávaní. Upozornil na problematiku odborovej podpory zo strany inštitúcií. Pri samotnom odbore poukázal na hlavné atribúty, ku ktorým sú deti vedené: vedomá tvorba

detí, autenticita a angažovanosť u detí. Na záver odkázal ľudí na webové stránky, ktoré v Českej Republike mapujú aktuálne dianie v rámci scénického tanca.

Ďalšia prednášajúca MgA. Elvíra Němečková, Ph.D., taktiež hostka z partnerskej pražskej univerzity AMU, sa venovala Knihovne HAMU a Kyliánovej nadácii. Poslucháčom v rámci svojho príspevku prezradila stručnú históriu nadácie, vytýčila jej význam a cieľ v tanečnom svete, ako je podpora mladých tanečníkov, choreografov a celkové dianie v umení so zameraním na tanec. Práve prostredníctvom zakladateľskej osobnosti tejto nadácie, Jiřího Kyliána, vznikla v Prahe pobočka tejto nadácie, pri ktorej dnes Kyliánův taneční archív stojí. Medzi informácie zahrnula MgA. Elvíra Němečková, Ph.D., aj to, čím disponuje Kyliánův taneční archív a akú partnerskú spoluprácu má s Knihovnou HAMU. Knihovnu HAMU a Kyliánův taneční archív spojuje nielen miesto, ale takisto vedúca osobnosť MgA. Elvíra Němečková, Ph.D., ktorá tieto dve inštitúcie spravuje, zaštituje a na kongres priniesla ich víziu do budúcnosti.

Pražských hostujúcich prednášajúcich uzavrela doc. Mgr. MgA. Lucie Hayashi, Ph.D., s výstupom s názvom Emancipace Ústavu pro taneční vědu HAMU. Vo svojom príspevku pre kongres rozprávala o založení Ústavu pro taneční vědu, o jeho zakladateľských osobnostiach a jeho význame pre tanečnú obec. Primárne sa venovala problematike financovania Ústavu pro taneční vědu HAMU od fundraisingu až po prvý štátny príspevok na výskum v roku 2023. Poslednú časť venovala motivácii do budúcnosti, ktorá stúpa, a tým posúva

bádateľské vízie Ústavu pro taneční vědu HAMU do ďalšej výskumnej etapy.

Ďalší blok kongresu sa venoval trom súkromným tanečným konzervatóriám a ich desaťročnici vo výchove budúcich tanečných umelcov. Ako prvá z troch prednášajúcich uviedla svoj príspevok Mgr. art. Eva Ohradánová, ArtD., riaditeľka Súkromného tanečného konzervatória v Liptovskom Hrádku. Na začiatok zhrnula východiskovú situáciu, ktorej čelila pri zakladaní školy. Uviedla ciele, ktoré si škola pri vzniku vytýčila, a zhodnotila, ktoré ciele sa naplnili a ktoré sú ešte záväzkom do budúcnosti. V príspevku taktiež spomenula niekoľko inovácií na škole, ktoré prispievajú k jej širšiemu kultúrnemu a umeleckému rozvoju osobnosti študenta. Neopomenula ani prínos školy v rámci rozvoja tanečnej infraštruktúry regiónu a zvýšenie plurality v umeleckom vzdelávaní na Slovensku.

Nasledovala riaditeľka Súkromného konzervatória Zádielska 12 v Košiciach, Mgr. art. Katarína Sninská, ktorá na začiatok zhrnula svoje príspevky z predchádzajúcich rokov kongresu. Riešila sa tam problematika vytvárania študijných podmienok pre tanečníka, ktoré ho pripraví na uplatnenie na medzinárodnom trhu práce. Na zhrnutie nadviazala siedmimi aspektmi školy, ktoré sa snažia túto problematiku aktívne riešiť. Uviedla aj niekoľko významných spoluprác, ktoré škola udržiava a vytvára tak kladné podmienky pre rast tanečníkov.

Posledný príspevok priniesli Mgr. art. Adam Kavec, PhD., a Mgr. art. Branislav Ilečko zo Súkromného konzervatória Prešov. Vo svojom prejave uviedli personálne zabezpečenie školy, aktivity školy, prehľad

osnov a vyzdvihli svoje spolupráce a dosiahnuté úspechy. Jedna z najvýraznejších aktivít školy je Medzinárodný festival konzervatórií, kde sa každoročne stretávajú už spomenuté, ale aj ďalšie konzervatóriá zo Slovenska aj zo zahraničia.

Posledný blok nadviazal na mapovanie slovenských tanečných divadiel z prvého dňa. Balet Štátnej opery v Banskej Bystrici na kongrese reprezentovali Mgr. art. Dana Dinková, a Mgr. art. Nina Ilievová, ArtD. V príspevku zhrnuli stručnú históriu Štátnej opery a potom aj vznik tanečného telesa, najprv pod štatútom prevádzkového baletu a neskôr ako samostatného súboru. Obidve prednášajúce uviedli, ako sa k pôsobeniu v Štátnej opere dostali a akým spôsobom sa tam vyvíjala ich kariéra. Na záver prejavu umelecká riaditeľka baletu Štátnej opery v Banskej Bystrici Mgr. art. Dana Dinková načrtla vízie, ktorými by sa mal balet uberať v najbližšom období.

Posledný príspevok bol od MgA. Lucie Kašiarovej, ktorý však kvôli jej absencii mali poslucháči zhrnutý na predom zaslanom videu. Témou bolo jediné umelecké teleso pre súčasný tanec na Slovensku, Divadlo štúdia tanca v Banskej Bystrici. Vo videu zhrnula autorka históriu divadla od jeho založenia až po súčasnosť. Špeciálnu pozornosť venovala významným míľnikom, ktoré divadlo formovali, ale takisto neopomína ani politické a kultúrne prekážky, ktorým divadlo muselo doposiaľ čeliť. Ako jeden z najväčších míľnikov uvádza zmenu na poste riaditeľky divadla. Po nástupe na pozíciu sa riaditeľka MgA. Lucie Kašiarovej v divadle zaslúžila o inovácie, ktoré ho rozširujú medzinárodným smerom.

Tanečný kongres – Tanec.SK sa po desiatich rokoch svojho pôsobenia zaslúžil o rozvoj a prepájanie tanečnej obce na Slovensku. Jeho desiaty ročník nebol výnimkou a Mgr. art. Ivica Liszkayová, PhD., sa spolu s jeho prednášajúcimi hosťami postarala o dva dni prínosných informácií o poslednej

desaťročnici a vízií do budúcnosti od slovenských tanečných inštitúcií, škôl a zahraničných partnerov.

Pedagožky a studentky HAMU sa mohly kongresu zúčastniť díky institucionální podpoře Ústavu pro taneční vědu Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění v Praze.